

científica, té desventuradament un *pendant* d'equivalència en la deplorable civilitat del nostre cos social.

L'afirmació és tràgica, humiliant, inexorable, però té una plasticitat indubtable. Em refereixo, naturalment, al seu aspecte més profund i abscondit, del que no es veu amb exterioritat fàcil, sinó del que sols transparenta darrera els vels més o menys copiosos de la vida entre els metges, de les relacions llurs. El nostre contacte mutual no és pur, no és civil, no és ciutadà, en la seva accepció d'alta humanitat. Hi ha en el nostre consens de sociabilitat una inferioritat moral i psíquica que abraça tota la gama del contacte mèdic, disfressada sovint amb les aparences de tot el desitjable respecte humà, però en el fons del fons amb les llacunes de la desconsideració, de la manca d'estima, passant bàrbarament damunt els atributs i valoracions personals que en la consciència — sempre insubornable — són reconegudes; a vegades l'agressió és plebea, sense la vesta lleugera de la nipoeresia.

Sigui en la forma pseudoelegant, sigui en una brutalitat sense forma, el fet del derrotisme de l'educació civil pren aquí, entre els metges, una plasmació d'eviliència atterradora. No es tracta de defecció a l'ètica professional, d'un descens de la moral humana i de l'ofici. No. Les normes d'honradesa, d'honestedat, de pulcritud en l'afer de l'art són, en el seu conjunt general, intactes, quasi immaculades, marxant netament al compàs de la jerarquia científica. No es tracta, en absolut, de res que afecti la decència interna, essent consolador poder declarar que la nostra classe porta quasi sempre arborada als vents de la vida la senyera d'una ètica inatacable (les excepcions inevitables i sols d'espècie no poden comptar). La tragèdia està precisament al marge dels factors essencials de l'home-metge; està en això que és més subtil, més immaterial, més espiritual, que és l'empori de la formació ciutadana, que és la coronació de les seves qualitats fonamentals, com la lligada que les uneix en alta noblesa fent-ne un tot homogeni i indestructible. Per una densa civilitat, per una sòlida educació neixen en nosaltres unes actituds anímiques que ens fa repugnar tota idea temptadora d'humiliar el company, de menysprear interiorment amb enveja baixa la capacitat i la vàlua del coprofessor. Pel contrari, s'exalta, s'hipertrofia l'admiració i el respecte a l'obra aliena i àdhuc s'hi posa a vegades un bri d'indulgència quan una petita caiguda faria fàcil una acció depriment. En fer-nos homes de forta ciutadania social, els nostres ulls aprenen a veure amb clarors diamantines l'esforç eficient i la valor positiva, en la seva posició perfecta, ni major ni menor de la seva realitat estricta, la labor científica i professional dels nostres col·legues, evitant la misèria d'un jutjament falsat o d'un silenci negativista.

No res de major humiliació moral hi ha entre nosaltres que aquesta perspectiva deformadora de la ignorància volguda, intencionada i sensual de la valor dels nostres homes. Aquí sembla que ningú no es conegui, que tots siguem forasters de la nostra mútua relació. Hom diria que tots som absents del propi patrimoni, tradicional i present. Una insensibilitat o anestèsia ens priva, amb fatalitat, de veure'ns uns als altres en la posició real en què estem col·locats. O s'és una Divinitat consagrada i reverenciada — a vegades la seva major o menor buidetat és dita en intimitats receloses —, o una personalitat de relativa o considerable valor no pot mai emergir en la reconeixença de la seva veritable situació i no pot passar d'un vulgus mèdic. La gentilesa, la finesa noble, el tracte d'amabilitat cordial i seriosa, les atribucions imparcials i perfectament personals i independents, no per